

Ба 70480

ДЗЯРЖАУНАЯ БІБЛІЯТЭКА імя У. І. ЛЕНІНА

**АЖЫЦЦЁВІМ РАШЭННІ
СТУДЗЕНЬСКАГА ПЛЕНУМА
ЦК КПСС**

РЭКАМЕНДАЦЫЙНЫ СПІС ЛІТАРАТУРЫ

Вып. 2

**БОЛЬШ ПРАДУКТАУ
ЖЫВЁЛАГАДОУЛІ КРАІНЕ**

**МІНСК
1961**

АЖЫЦЦЁВІМ РАШЭННІ СТУДЗЕНЬСКАГА ПЛЕНУМА ЦК КПСС

РЭКАМЕНДАЦЫЙНЫ СПІС ЛІТАРАТУРЫ

Вып. 2

БОЛЬШ ПРАДУКТАЎ
ЖЫВЁЛАГАДОУЛІ КРАІНЕ

Б/70480

аддзел
1994 г.

МІНСК
1961

Рэдакцыйна-выдавецкі аддзел Кніжнай палаты БССР пры Дзяржаўнай
бібліятэцы БССР імя У. І. Леніна

Складальнік **А. П. Дземчанкава**
Рэдактар **Н. В. Каляда**

Адказы за выпуск **К. В. Шульга**
Тэхнічны рэдактар **В. М. Ярмаілаў**

Здадзена ў набор 22/VI 1961 г. Фармат 60×92¹/₁₆. Друк. арк. 2.
Ул.-выд арк. 1,41. Тыраж 2000. Бясплатна. Заказ 3145.
Сельгасвыд БССР, Мінск, Інструментальны завулак, 11.

Друкарня «Чырвоны друкар», Мінск, Рэвалюцыйная, 12.

ЖЫВЕЛАГАДОУЛЯ — ВАЖНЕЙШАЯ ГАЛІНА ГАСПАДАРКІ БЕЛАРУСІ

«Грамадская жывёлагадоўля была і застаецца асновай асноў».

З прамовы тав. М. С. Хрушчова на Пленуме ЦК КПСС 17 студз. 1961 г.

Жывёлагадоўля з'яўляецца вядучай таварнай галіной сельскай гаспадаркі нашай рэспублікі. Па сямігадоваму плану вытворчасць мяса ў 1965 годзе павінна дасягнуць 84 цэнтнераў у забойнай вазе, а вытворчасць малака — 550 цэнтнераў на 100 гектараў сельскагаспадарчых угоддзяў. Беларускія жывёлаводы ўзялі на сябе абавязацельствы дасягнуць гэтых паказальнікаў на 1—2 гады раней.

Каб выканаць гэтыя абавязацельствы, неабходна ўкараняць у вытворчасць новыя прагрэсіўныя метады ўтрымання, кармлення і развядзення жывёлы, выкарыстоўваць усе рэзервы, якія ёсць у кожнай гаспадарцы.

Адным з такіх рэзерваў з'яўляецца штучнае асемянненне сельскагаспадарчай жывёлы, якое спрыяе павышэнню пладавітасці, паляпшэнню пародных і прадуктыўных якасцей жывёлы. ЦК КП Беларусі і Савет Міністраў БССР прынялі спецыяльную пастанову:

Аб мерах па далейшаму ўкараненню штучнага асемяннення сельскагаспадарчай жывёлы ў калгасах і саўгасах рэспублікі. [Пераказ пастановы ЦК КП Беларусі і Савета Міністраў БССР]. — «Звязда», 1961, 10 лют.; «Калгас. праўда», 1961, 10 лют.

Бугримов Е. И. Животноводство в семилетке. М., Сельхозгиз, 1960. 199 стр. 34.000 экз. 48 к.

В книге рассказывается об успехах и перспективах развития животноводства, показано, какими возможностями располагает сельское хозяйство СССР в увеличении производ-

ства мяса, молока, шерсти, яиц, снижении себестоимости животноводческой продукции. Автор широко раскрывает опыт борьбы тружеников села за решение всенародной задачи — догнать и перегнать США по производству продуктов животноводства на душу населения. В брошюре приведено много поучительных примеров из практики работы колхозных и совхозных животноводов.

Животноводство. Под ред. А. С. Всяких. М., Сельхозгиз, 1959. 478 стр. с илл. (Агрозоотехн. курсы). 46.000 экз. 79 к.

В учебном пособии для кадров массовых квалификаций изложены основы анатомии, физиологии, зоогигиены и ветеринарии; даны сведения о кормах, кормлении, разведении сельскохозяйственных животных, механизации трудоемких работ на фермах. Специальные разделы посвящены молочному и мясному скотоводству, свиноводству, овцеводству, птицеводству и коневодству. Приведены примеры из практики передовых хозяйств.

Кавалёва П. Н. Наш вопыт павелічэння вытворчасці прадуктаў жывёлагадоўлі. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1960. 46 стар. з іл.; 1 партр. 5.000 экз. 6 к.

Асноўны напрамак калгаса «За Радзіму» Гомельскага раёна — жывёлагадоўля, якая дае 70 працэнтаў усіх даходаў арцелі. Старшыня калгаса Герой Сацыялістычнай Працы П. Н. Кавалёва расказвае, якімі шляхамі жывёлаводы дабіліся вытворчасці малака 358 цэнтнераў, а мяса — 50 цэнтнераў на 100 гектараў сельскагаспадарчых угоддзяў. Асветлены пытанні ўмацавання кармавой базы, будаўніцтва жывёлагадоўчых памяшканняў, механізацыі ферм, утрымання, кармлення і адкорму буйнай рагатай жывёлы, свіней і птушак. Шмат увагі ўдзелена падбору і выхаванню кадраў, арганізацыі спаборніцтва.

Назарава Г. П. Крокамі сямігодкі. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1960. 32 стар. з іл. (Наватары с.-г. вытворчасці). 6.000 экз. 4 к.

Аўтар брашуры — Герой Сацыялістычнай Працы старшыня калгаса «Першае мая» Жалудоцкага раёна — расказвае аб тым, як калгаснікі гэтай арцелі дабіліся высокіх паказчыкаў у вытворчасці прадуктаў жывёлагадоўлі. За сем год (1953—1959) вытворчасць мяса на 100 гектараў угоддзяў павялічылася ў 25 разоў, а малака — у 10 разоў. Апісаны метады раздою кароў, нагулу і адкорму буйнай рагатай жывёлы і свіней, шляхі ўмацавання кармавой базы жывёлагадоўлі. Паказана, што павышэнню прадуктыўнасці жывёлагадоўлі спрыяла ўкараненне механізацыі і будаўніцтва найбольш прыстасаваных памяшканняў. Расказана аб перадавых жывёлаводах калгаса.

Баум В. А. Павялічым вытворчасць малака і мяса. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1960. 40 стар. з іл. (Наватары с.-г. вытворчасці). 6.000 экз. 5 к.

Старшыня калгаса В. А. Баум расказвае ў брашуры аб тым, як выконваюць калгаснікі заданні сямігодкі. Павелічэння вытворчасці малака і мяса калгаснікі дабіваюцца за кошт павышэння шчыльнасці жывёлы на 100 гектараў зямельных угоддзяў і шляхам павышэння яе прадуктыўнасці. Апісаны метады ўтрымання і кармлення малочнай і адкормачнай буйнай рагатай жывёлы і свіней. Вялікая ўвага ўдзелена ўмацаванню кармавой базы жывёлагадоўлі.

Ткаченко Г. М. Шарковщинская межколхозная станция искусственного осеменения животных. Минск, Госиздат БССР, 1960. 31 стр. с илл. (Новаторы с.-х. производства). 6.000 экз. 4 к.

Автор брошюры — главный ветеринарный врач Шарковщинского района и заведующий межколхозной станцией искусственного осеменения животных — делится опытом организации этой станции на кооперативных началах и результатами первого года ее работы. Опыт показал, что организация такой станции оправдывает себя как с точки зрения экономии государственных и колхозных средств, так и с точки зрения ликвидации яловости коров и ускоренного улучшения породного состава животных. Освещены методы работы станции по искусственному осеменению и вопросы племенной работы.

Кормовые нормы и таблицы. Справочник. Под ред. М. Ф. Томмэ. М., Сельхозгиз, 1959. 336 стр. 50.000 экз. 53 к.

Справочник содержит нормы кормления и рационы для крупного рогатого скота, свиней, овец, лошадей, кроликов, птицы (кур, индеек, гусей, уток). Приведены таблицы питательности кормов (стр. 171—322). В нормах и таблицах приведено содержание в различных кормах кормовых единиц, переваримого протеина, кальция, фосфора, каротина.

Иванов А. А. Механизация в животноводстве. Краткий справочник. М., Сельхозгиз, 1960. 224 стр. 100.000 экз. 32 к.

В справочнике дано краткое описание машин и средств механизации, применяемых для заготовки сена и силоса, приготовления кормов, для водоснабжения, стрижки овец, доения коров и переработки молока. Приведены сведения об энергетических установках и внутрифермском транспорте. Уделено внимание новым технологическим приемам содержания животных.

Внук Б. А. Машины и приспособления для механизации трудоемких процессов в животноводстве. (Из опыта передовых хозяйств УССР). Минск, Изд-во Акад. с.-х. наук БССР,

1959. 19 стр. с черт. (М-во сел. хозяйства БССР). 2.000 экз. 2 к.

Автор брошюры вместе с другими работниками сельского хозяйства БССР в 1958 г. совершил экскурсию в колхозы и совхозы, научно-исследовательские учреждения Украины, где изучал опыт механизации трудоемких работ на животноводческих фермах. В брошюре дано описание простейших механизмов и приспособлений, изготовляемых силами РТС, колхозов и совхозов и успешно используемых в производстве: контейнера для запаривания грубых кормов, электрокипятильника для фермы крупного рогатого скота, шприца для промывания и пропаривания молочной посуды, ветроэлектропастуха ВЭП-0,6, агрегата для укрытия землей силосных ям и траншей, станка для выпойки телят после профилактория.

Фішэлевіч М. А. Як засцерагчы сельскагаспадарчых жывёл ад захворванняў. Мінск. Дзяржвыд БССР, 1957. 64 стар. з іл. (Б-чка жывёлавода). 10.000 экз. 8 к.

У папулярнай форме асветлена сутнасць незаразных, заразных і паразітарных хвароб; разгледжаны прычыны, якія іх выклікаюць, умовы, што садзейнічаюць іх распаўсюджванню, і метады кармлення, утрымання і скарыстання жывёлы, якія засцерагаюць яе ад захворванняў. Змешчаны шматлікія малюнкi і фатаграфіі хворых жывёл і ядавітых раслін. Брашура разлічана на работнікаў жывёлагадоўчых ферм і кіраўнікоў калгасаў і саўгасаў.

У 1961 годзе па гэтай тэме будуць выдадзены наступныя кнігі:

Справочник колхозного животновода. Сельхозгиз БССР. 10.000 экз. 30 к.

Тютюнников А. И. Приемы повышения качества кормов. М., Сельхозгиз. 25.000 экз. 15 к.

Чарадкоў С. Н. Вопыт работы Віцебскай дзяржплемстанцыі па штучнаму асемянненню сельскагаспадарчай жывёлы. Сельгасвыд БССР. 4.000 экз. 8 к.

Кузьмин В. В. Как повысить устойчивость сельскохозяйственных животных к разным заболеваниям. М., Сельхозгиз. 10.000 экз. 15 к.

ВЫКАНАЦЬ СЯМІГАДОВЫ ПЛАН ПА ВЫТВОРЧАСЦІ МАЛАКА У 1964 ГОДЗЕ

(Што чытаць даяркам)

«Галоўнае ў жывёлагадоўлі — павелічэнне пагалоўя кароў і павышэнне іх прадуктыўнасці».

З прамовы тав. М. С. Хрушчова на
Пленуме ЦК КПСС 17 студз. 1961 г.

У 1960 годзе ў нашай рэспубліцы пагалоўе буйнай рагатай жывёлы павялічылася на 16 працэнтаў (кароў — на 12 працэнтаў), сярэдні надой на карову—на 3 працэнты і склаў 1825 кілаграмаў. На канец сямігодкі плануецца мець на кожныя 100 гектараў зямельных угоддзяў калгасаў і саўгасаў не менш як 17—18 кароў і давесці сярэднія ўдоі ў калгасах да 2700, а ў саўгасах — да 3000 кілаграмаў. Гэта вельмі адказнае заданне, але яго можна выканаць, калі ўжываць перадавыя прыёмы ўтрымання і кармлення буйнай рагатай жывёлы.

Лепшыя беларускія даяркі-пяцітысячніцы дабіліся ў 1960 годзе высокіх надояў малака: Л. І. Асіюк (калгас імя Жданава Брэсцкага раёна) надаіла 6130 кілаграмаў малака ад каровы, Г. І. Статкевіч (саўгас «Рачкавічы») — 5903 кілаграмы, Т. В. Васількова (калгас імя Леніна Гомельскага раёна) — 5674 кілаграмы.

Такіх паказчыкаў можа дабіцца любая даярка, якая любіць сваю справу. Даяркам, якія не маюць дастатковага вопыту, вельмі карысна павучыцца ў перадавікоў. Вялікую дапамогу ў гэтым акажуць кнігі і артыкулы ў часопісах; якія асвятляюць навейшыя дасягненні навукі і перадавы вопыт.

Тым даяркам, якія не вучыліся на агразаатэхнічных курсах, раім у першую чаргу ўважліва азнаёміцца з падручнікам для гэтых курсаў:

Животноводство. М., Сельхозгиз, 1959, стр. 119—154, 160—188.

В главе «Молочное и мясное животноводство» описаны основные породы крупного рогатого скота и указано, в каких районах нашей страны они распространены. Рассказано, как оценить скот молочных и молочно-мясных пород по внешнему виду; дана таблица для определения живого веса крупного рогатого скота. Основное место в этой главе занимают вопросы организации разведения крупного рогатого скота, кормления и содержания коров в различные периоды. Приведен распорядок дня на ферме при двукратной и трехкратной дойке, обеспечивающий восьмичасовой рабочий день работников фермы. Описаны новые прогрессивные методы содержания коров: беспривязное содержание, стойлово-лагерное. Даны также нормы кормления в зависимости от величины удоя. Рассказано, как правильно проводить ручную и машинную дойку коров.

Раім пазнаёміцца з літаратурай аб вопыце перадавых даярак рэспублікі:

Васількова Т. 5900 кілаграмаў малака ад каровы. — «Сельская гаспадарка Беларусі», 1961, № 3, стар. 20.

Таяцяна Васількова, даярка калгаса імя Леніна Гомельскага раёна, у 1960 годзе надаіла ад кожнай каровы па 5674 кілаграмы малака. Яна расказвае ў артыкуле, як корміць кароў, раздойвае іх, як рыхтуе да ацёлу і доіць пасля цялення.

У 1961 годзе яна ўзяла абавязацельства ў гонар ХХІІ з'езда КПСС надаіць па 5900 кілаграмаў малака ад кожнай каровы.

Процька С. С. Сэрцы маладыя, неспакойныя... Расказ аб брыгадзе камуністычнай працы на жывёлагадоўчай ферме. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1960, 52 стар. з іл. 5500 экз. 7 к.

Маладыя даяркі калгаса імя У. І. Леніна Капыльскага раёна Мінскай вобласці аднымі з першых у рэспубліцы ўключыліся ў спаборніцтва за званне брыгады камуністычнай працы. У 1959 годзе ад кожнай каровы на ферме надоена па 2930 кілаграмаў малака, а асобныя даяркі надаілі па 3100 кілаграмаў. У брашуры расказваецца аб іх самаадданай працы, моцнай дружбе і ўзаемадапамозе, аб імкненні да ведаў і ўменні добра адпачыць, аб іх планах па датэрмінаваму выкананню калгаснай сямігодкі.

Больш падрабязныя звесткі аб утрыманні і кармленні кароў можна знайсці ў даведніках:

Краткий справочник по молочному животноводству. Сост. И. В. Долгобородов. Л.-М., Сельхозгиз, 1960, 296 стр. с илл. 65.000 экз. 47 к.

Краткий справочник по крупному рогатому скоту. Сост. А. П. Мовсисянц. М., Сельхозгиз, 1960. 328 стр. с илл. 32.000 экз. 70 к.

Жадаючыя больш падрабязна азнаёміцца з бяспрывязным утрыманнем буйнай рагатай жывёлы могуць прачытаць кнігу:

Осмоловский М. С., Григорьева А. Я. и Куцевский Н. С. Беспрывязное содержание скота. М., Сельхозгиз, 1960. 96 стр. с илл.; 2 л. илл. 44.000 экз. 1 р. 20 к.

Авторы обобщили передовой опыт организации беспрывязного содержания крупного рогатого скота в хозяйствах нашей страны и за рубежом. Показаны преимущества этой системы, описаны типы наиболее удобных помещений, позволяющих при уходе за скотом и его кормлении использовать современную технику. Даны рекомендации по устройству выгульно-кормовых площадок, дворов, размещению ферм, переоборудованию существующих скотных дворов. Приведены сведения по организации и оплате труда.

ВЫРОШЧВАННЕ ЦЯЛЯТ. АДКОРМ І НАГУЛ БУЙНАЙ РАГАТАЙ ЖЫВЁЛЫ

«Ад павелічэння пагалоўя кароў у грамадскай гаспадарцы калгасаў і саўгасаў залежаць тэмпы росту вытворчасці малака і мяса... Трэба сур'ёзна заняцца арганізацыяй адкорму і нагулу жывёлы ў кожным калгасе і саўгасе».

З даклада тав. К. Т. Мазурава на сходзе актыву Кампартыі Беларусі 1 лют. 1961 г.

Каб атрымаць кароў высокай прадуктыўнасці, неабходна правільна вырошчваць маладняк.

Перадавыя цялятніцы вырошчваюць маладняк без страт і дабіваюцца вялікіх сярэднясутачных прыбаўленняў у вазе. Так, цялятніца калгаса імя Кірава Пінскага раёна Л. І. Крукава за дзесяць год сваёй працы на ферме выгадала 1100 цялят. Толькі ў 1960 годзе яна выгадала 230 цялят, кожнае з якіх прыбывала ў вазе па 900 грамаў за суткі. Л. І. Крукава ўзнагароджана ордэнам Леніна.

Сярэднясутачнае прыбаўленне ў вазе цялят, якіх вырошчвала А. Ф. Шыранец з калгаса імя Гастэлы Мінскага раёна, складала 910 грамаў.

У такіх цялятніц трэба павучыцца. Іх вопыт, а таксама навуковыя дасягненні апісаны ў многіх кнігах і артыкулах. Пачынаючым працаваць цялятніцам, якія яшчэ не вучыліся на агразаатэхнічных курсах, раім пачаць з падручніка для гэтых курсаў:

Животноводство. М., Сельхозгиз, 1959, стр. 187—210.

В разделе «Выращивание молодняка» рассказано о том, как проводится отел, как нужно ухаживать за новорожденными телятами и молодняком до 6-месячного возраста. Приведены схемы кормления молодняка молочного скота до 16-месячного возраста. Даны рекомендации по откорму и нагулу.

Больш падрабязна пытанні вырошчвання цялят выкладзены ў папулярнай брашуры для цялятніц, якія прыйшлі на жывёлагадоўчыя фермы пасля заканчэння сярэдняй школы:

Гусева К. и Косова О. Советы молодым телятницам. М., «Московский рабочий», 1961. 100 стр. с илл. (Б-чка животновода). 40.000 экз. 8 к.

В брошюре подробно рассказывается о том, как из телочки вырастить высокопродуктивную корову. Даются советы по уходу за коровой до отела, проведению отела, кормлению и содержанию телят в первые 10—15 дней, выпойке их ручным способом и подсосному выращиванию, кормлению и содержанию телят в послемолочный период. В приложениях даны нормы кормления молодняка при различных привесах до 18-месячного возраста.

Падрабязныя звесткі аб вырошчванні маладняку прыведзены таксама ў даведніках:

Краткий справочник по молочному животноводству. Сост. И. В. Долгобородов. Л.-М., Сельхозгиз, 1960, стр. 137—164.

Краткий справочник по крупному рогатому скоту. Сост. А. П. Мовсисянц. М., Сельхозгиз, 1960, стр. 167—201.

Голубев И. Е. Гигиена выращивания молодняка сельскохозяйственных животных. Минск, Госиздат БССР, 1961, стр. 10—14.

В брошюре даны рекомендации по выращиванию телят от рождения до 12-месячного возраста. Рассказано о работе лучших белорусских телятниц, добывающих среднесуточных привесов телят 800—850 граммов. Изложены также общие основы санитарно-гигиенического режима на фермах и описаны средства против желудочно-кишечных заболеваний молодняка.

Сафроненка А. П. і Луцэвіч П. А. Паскоранае вырошчванне цялушак. — «Сельская гаспадарка Беларусі», 1961, № 1, стар. 9—10.

Апісаны метады, дзякуючы якім перадавыя калгасы і саўгасы Беларусі праводзяць паскоранае вырошчванне цялушак і дабіваюцца таго, што каровы пачынаюць даваць малако на паўгода раней звычайнага тэрміну.

Процька С. Гонар Веранікі Зянкевіч. — «Сельская гаспадарка Беларусі», 1961, № 2, стар. 26—27.

Расказана аб вопыце перадавой цялятніцы калгаса імя Крылова Ашмянскага раёна, якая ў 1960 годзе выгадавала 145 цялят, прычым улетку сярэднясутачныя прыбаўленні ў вазе складалі 1.020—1.025 грамаў.

У дакладзе таварыша К. Т. Мазурава на сходзе актыву Кампартыі Беларусі гаворыцца: «Трэба сур'ёзна заняцца арганізацыяй адкорму і нагулу жывёлы ў кожным калгасе

і саўгасе». Для гэтага існуюць усе ўмовы. Адкорм і нагул буйнай рагатай жывёлы — важны рэзерв павелічэння вытворчасці мяса.

Аб арганізацыі нагулу і адкорму жывёлы можна прачытаць у наступных брашурах:

Барабан И. С. Организация нагула и откорма скота. Минск, Госиздат БССР, 1961, 28 стр. (Науч.-попул. лекции). 10.000 экз. Беспл.

Основное место в брошюре занимают вопросы нагула как самого дешевого и экономически выгодного способа увеличения производства мяса. Рассказано о правильном использовании пастбищ и зеленого конвейера, организации водопоя и места отдыха, формировании гуртов, технике пастыбы. Вторая часть брошюры посвящена откорму скота в зимний стойловый период, применению стимулирующих веществ и заменителей белка при откорме, что значительно повышает привесы животных. Освещены вопросы снятия скота с нагула и откорма, транспортировки его на мясокомбинаты.

Черкашенко И. И. и Эрнст Л. К. Новое в производстве говядины. М., М-во сельского хозяйства РСФСР, 1960. 76 стр. с илл. 21.000 экз. 12 к.

Брошюра знакомит с основными резервами увеличения мясных ресурсов в нашей стране. Обобщая передовой опыт и достижения науки, авторы останавливаются на особенностях выращивания молодняка крупного рогатого скота на мясо, описывают способы откорма скота при использовании культур зеленого конвейера, кукурузного силоса, пивной дробины и барды. Приводятся данные об организации межколхозных откормочных пунктов, о нагуле скота, а также о промышленном скрещивании его для увеличения мясной продуктивности. Указываются сроки рационального забоя на мясо.

ПАВЯЛІЧЫЦЬ ВЫТВОРЧАСЦЬ СВІНІНЫ, ЗНІЗІЦЬ ЯЕ САБЕКОШТ

«Калгасы і саўгасы рэспублікі маюць усе неабходныя ўмовы, каб у бліжэйшыя гады свінагадоўля стала важнейшай галіной сельскагаспадарчай вытворчасці».

З пастановы ЦК КПБ і Савета Міністраў БССР «Аб мерах па развіццю свінагадоўлі ў калгасах і саўгасах рэспублікі»
22 лют. 1961 г.

Свінагадоўля — галіна найбольш скараспелай жывёлагадоўлі, усямернае развіццё якой дазволіць за кароткі тэрмін паспяхова вырашыць задачу павелічэння вытворчасці мяса. Многія гаспадаркі нашай рэспублікі, ужываючы дасягненні навукі і перадавога вопыту, дабіліся вялікіх поспехаў. Так, саўгасы «Дрысенскі» і «Карэлічы» штогод атрымліваюць па 90—100 цэнтнераў свініны на 100 гектараў ворнай зямлі, калгас «Камінтэрн» Магілёўскага раёна, імя Кірава Віцебскага раёна і іншыя — па 50—60 цэнтнераў. Па ініцыятыве свінаркі саўгаса імя Дзяржынскага Капыльскага раёна Героя Сацыялістычнай Працы Г. Г. Нікульскай у рэспубліцы разгарнуўся рух свінароў-тысячнікаў. Сама Ганна Гаўрылаўна адкарміла 1.249 свіней, свінарка калгаса «Банонь» Полацкага раёна Лілія Баравіцкая — 1.507 галоў.

У мэтах далейшага развіцця свінагадоўлі ў рэспубліцы ЦК КП Беларусі і Савет Міністраў БССР прынялі пастанову:

Аб мерах па развіццю свінагадоўлі ў калгасах і саўгасах рэспублікі. — «Звязда», 1961, 22 лют.; «Калгас. праўда», 1961, 22 лют.

У пастанове гаворыцца, што ЦК КПБ і Савет Міністраў БССР лічаць важнейшай задачай у жывёлагадоўлі ўсямер-

нае развіццё свінагадоўлі, павелічэнне вытворчасці свініны ў калгасах і саўгасах у 1965 годзе да 390 тысяч тон. Указаны мерапрыемствы па паляпшэнню племянной справы ў свінагадоўлі, паляпшэнню кармавой базы, арганізацыі мяснова і беконнага адкорму, пераводу ўсіх адкормачнікаў і ад'ёмышай на буйнагруппавое і свабоднавыгульнае ўтрыманне, па ўкараненню механізацыі працаёмкіх работ на свінагадоўчых фермах. У мэтах павышэння матэрыяльнай зацікаўленасці калгаснікаў у павелічэнні пагалоўя і павышэнні прадуктыўнасці свінагадоўлі распрацаваны пытанні дадатковай аплаты і ўзнагароды лепшых свінароў.

Пачаць знаёмства з перадавымі метадамі ўтрымання і адкорму свіней прапануем з V раздзела «Свінаводства» дапаможніка для агразаатэхнічных курсаў:

Животноводство. М., Сельхозгиз, 1959, стр. 215—274.

В этой главе рассказано о происхождении свиней и наиболее распространенных в нашей стране их породах. Описаны методы разведения свиней, передовые методы кормления и содержания различных групп: хряков, маток в разные периоды, ремонтного молодняка. Специальные разделы посвящены организации лагерно-пастбищного содержания свиней и разным видам откорма (мясного, беконного и до жирных кондиций).

В учебнике «Животноводство» не описана местная белорусская черно-пестрая порода свиней. Ее подробное описание имеется в брошюре:

Зубкова Д. П. Белорусские черно-пестрые свиньи. Опыт племенной работы в племхозе им. Дзержинского Минской обл. Минск, Изд-во Акад. с.-х. наук БССР, 1960. 73 стр. с илл. 5.000 экз. 9 к.

В брошюре рассказывается о большой работе по качественному улучшению этой ценной для Белоруссии породы путем отбора, правильного кормления и содержания свиней, в результате чего племхоз получил по 92 центнера свинины на каждые 100 гектаров пашни. Освещены методы отбора и подбора животных по скороспелости и мясным качествам, методы содержания и кормления разных групп свиней в племхозе.

Спирин К. Ф. и Хмурович А. И. Передовые эффективные приемы в свиноводстве. Минск, Госиздат БССР, 1961. 28 стр. с илл. (Науч.-попул. лекции). 10.000 экз. Беспл.

Авторы брошюры рассматривают следующие резервы увеличения производства свинины: интенсивное (усиленное) использование основных свиноматок, получение приплода от разовых свиноматок, промышленное скрещивание свиней, групповое свободновыгульное содержание, интенсивный мясной откорм. Кратко освещены вопросы зоотехнического учета.

Паўленя У. П. Беконны адкорм свіней. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1961. 64 стар. з іл. 5.000 экз. 8 к.

Самы танны від адкорму — беконны, таму што пры параўнальна невялікіх затратах кармоў, часу і працы атрымліваецца вялікая колькасць свініны добрай якасці. У брашуры прыведзены такі прыклад: саўгас «Банонь» Віцебскай вобласці за тры месяцы 1959 года здаў дзяржаве 122 беконных свінні з сярэдняй жывой вагой 90—96 кілаграмаў і 181 мясную свінню сярэдняй вагой 107 кілаграмаў. Кожная беконная свіння дала саўгасу ў сярэднім па 1051 рублю, а мясная — па 884 рублі. Аўтар растлумачвае, што такое бекон, характарызуе яго тыпы і сарты. Расказана, як выбраць лепшую пароду свіней для беконнага адкорму. На вопыце перадавых калгасаў і саўгасаў Беларусі і Прыбалтыкі асветлены пытанні кармлення і ўтрымання беконных свіней, тэхніка беконнага адкорму, прыведзены прыкладныя рацыёны. Дадзена характарыстыка кармоў, якія ўжываюцца пры беконным адкорме, паказан іх уплыў на якасць бекону. У асобных раздзелах брашуры апісаны спосабы прыгатавання і вэнджання бекону.

Никульская А. Г. Как я стала свиначкой-тысячницей. Мінск, 1960. 24 стр. с илл. (О-во по распространению полит. и науч. знаний БССР. № 4). 11.060 экз. 4 к.

В брошюре Герой Социалистического Труда свиначка совхоза имени Дзержинского Копыльского района А. Г. Никульская делится своим опытом свободновыгульного содержания свиных с откормом концентратами в сухом, а сочными кормами — в сыром виде. Свиначка пишет, что основой ее успеха явилась применяемая в совхозе система воспроизводства и выращивания молодняка, планирование туровых опоросов, разделение труда свиначок. Благодаря этим мероприятиям совхоз добился значительного снижения себестоимости свиной. А. Г. Никульская рассказывает также о своем соревновании с прославленным украинским свиначком Ярославом Чижом.

Голубев И. Е. Гигиена выращивания молодняка сельскохозяйственных животных. Мінск, Госиздат БССР, 1961, стр. 14—18.

В разделе «Гигиена выращивания поросят» на основе опыта передовых свиначок даны рекомендации по уходу за новорожденными поросятами; оживлению поросят, не обнаруживающих признаков жизни; содержанию и кормлению поросят раннего возраста. В брошюре изложены также общие основы санитарии на фермах и описаны средства против желудочно-кишечных заболеваний молодняка.

Крылоў М. П. Як мы зніжаем сабекошт свініны. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1960. 32 стар. з іл. (Наватары с.-г. вытворчасці). 6.000 экз. 4 к.

Калгас «Искра» Ваўкавыскага раёна ў 1959 г. атрымаў 40 цэнтнераў мяса на 100 гектараў сельскагаспадарчых угоддзяў. За пяць год выхад мяса павялічыўся ў 5 разоў, а сабекошт цэнтнера свініны знізіўся з 1.400 да 540 рублёў (у старых грошах). Аўтар брашуры — старшыня калгаса, які мае амаль дваццацігадовую практыку ў свінагадоўлі. Ён піша аб прагрэсіўных метадах развядзення, утрымання і адкорму свінапагалоўя, якія дазволілі зрабіць гэтую галіну адной з самых высокадаходных. Брашура знаёміць чытача з вопытам правядзення вольных апаросаў разавых свінаматак у лагерах пры групавым утрыманні, расказвае аб значнай эканоміі канцэнтраваных кармоў пры адкорме, аб правядзенні зімовых апаросаў.

Чиж Я. С. Мой опыт откорма свиней. М., «Знание», 1960. 32 стр. с илл., портр. (Всесоюз. о-во по распространению пол-лит. и науч. знаний. Серия 5. Сельское хозяйство. 16). 37.000 экз. 7 к.

Имя Я. С. Чижа, свинаря колхоза имени Шевченко Золочевского района Львовской области, после декабрьского (1959 г.) Пленума ЦК КПСС стало широко известно в нашей стране. Применяя крупногрупповое бесстаночное содержание свиней, он получил за 11 месяцев 1959 года свыше 560 центнеров свинины себестоимостью по 224 руб. (в старых деньгах) за центнер привеса. В брошюре автор рассказывает о своем опыте работы, о возможностях дальнейшего повышения производительности труда и снижения себестоимости свинины, о своих обязательствах на 1960—1961 годы.

Бартулис А. П. Мой метод откорма свиней. Записал Н. А. Брусанов. М., Сельхозгиз, 1960. 40 стр. с илл.; 1 л. портр. 28.000 экз. 6 к.

Герой Социалистического Труда А. П. Бартулис, свинарь совхоза «Катениеки» Латвийской ССР, также применил систему крупногруппового бесстаночного и свободновыгульного содержания свиней и сдал государству 2.000 центнеров свинины. В брошюре новатор рассказывает об организации беконного откорма свиней большими группами, о путях совершенствования этого метода и своих планах на будущее.

У 1961 годзе па гэтай тэме выйдучь з друку наступныя кнігі:

Справочник свиновода. М., Сельхозгиз. 12 л. 30.000 экз. 45 к.

Мангалёў Г. Ф. Буйнагрупавое свабоднавыгульнае ўтрыманне свіней. Сельгасвыд БССР. 2 арк. 5.000 экз. 5 к.

Уцянаў П. Я. Свінаркі-тысячніцы. Сельгасвыд БССР. 2 арк. 5.000 экз. 3 к.

Горин В. Т. Эффективность промышленного скрещивания свиней в БССР. Сельхозгиз БССР. 2 л. 3 к.

РАЗВІВАЦЬ АВЕЧКАГАДОЎЛЮ У БССР

«Неабходна ліквідаваць недахопы ў развіцці авечкагадоўлі, дабіцца росту пагалоўя авечак».

З Пастановы студзенскага Пленума ЦК КПСС 1961 г.

Хача авечкагадоўля ў Беларусі не з'яўляецца асноўнай галіной жывёлагадоўлі, аднак пры добрым вядзенні справы можа быць значнай крыніцай павелічэння вытворчасці таннага мяса і воўны. Галоўнай задачай у развіцці авечкагадоўлі з'яўляецца пераўтварэнне нізкапрадуктыўных грубашэрсных і паўгрубашэрсных помесей жывёл шляхам скрывавання іх з высокапрадуктыўнымі танкаруннымі і паўтанкаруннымі пародамі мяса-воўнавага напрамку.

Сярэдні настрэг воўны ад помесных паўгрубашэрсных авечак у калгасах рэспублікі складае 1,6—2 кілаграмы.

Калгас імя Хрушчова Слуцкага раёна штогод атрымлівае па 3,5—4 кілаграмы воўны ад кожнай паўтанкаруннай авечкі, калгас «Чырвоны сцяг» Церахоўскага раёна ў 1959 годзе атрымаў па 3,6 кілаграма тонкай воўны, а грашовы даход ад кожнай маткі склаў 49 руб. 80 кап. (у новых грошах). Сярэдні настрэг воўны ад прэкас-грубашэрсных помесей на б. Васілішкаўскай доследнай станцыі склаў ад 3,65 да 4,25 кілаграма.

Дабіцца такіх і большых настрыгаў воўны можна, ужываючы перадавыя прыёмы кармлення і ўтрымання авечак. Раім прачытаць наступную літаратуру:

Пышенкин А. Д. Пути повышения продуктивности овцеводства в БССР. Минск, Госиздат БССР, 1961. 32 стр. (Науч.-попул. лекции). 10.000 экз. Беспл.

В этой брошюре коротко рассказывается о том, как кормить и содержать овец в условиях Белоруссии в стойловый и пастбищный периоды, какие мероприятия необходимо проводить в целях повышения качества шерсти; как увеличить

плодовитость овец. Дано описание пород овец, разводимых в БССР. Освещены вопросы племенной работы и организации труда на овцеводческих фермах.

Голубев И. Е. Гигиена выращивания молодняка сельскохозяйственных животных. Минск, Госиздат БССР, 1961, стр. 18—19.

Больш падрабязныя звесткі аб вядзенні авечкагадоўлі прыведзены ў дапаможніку для агразаатэхнічных курсаў:

Животноводство. М., Сельхозгиз, 1959, стр. 275—325.

В учебнике описаны породы овец, методы их разведения, кормление и содержание, проведение окота. Дана характеристика шерсти, смушки и овчин. Рассказано, как производится стрижка овец, обработка шкур.

Учебник рассчитан на животноводов различных зон СССР. Поэтому не все рекомендации можно в условиях БССР использовать полностью. Например, в разделе «Летнее содержание овец» многие рекомендации даны для степных и лесостепных районов, а в Белоруссии они не применимы.

Рынкiс В. А. і Міхалевiч Н. Г. Асноўныя задачы развіцця авечкагадоўлі ў Беларускай ССР. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1958. 36 стар. з іл. (М-ва сел. гаспадаркі БССР). 8.000 экз. Бяспл.

Даюцца рэкамендацыі па кармленню і ўтрыманню авечак (прыведзены прыкладны распарадак дня і нормы кармлення), па развядзенню авечак і вырошчванню маладняку, па племянной справе, стрыжцы авечак і класіроўцы воўны.

Назарэнка Н. І. Так, авечкагадоўля — выгадная справа. «Сельская гаспадарка Беларусі», 1960, № 10, стар. 24.

У артыкуле абагульнен вопыт саўгаса «Насовічы» Церахоўскага раёна, які атрымаў у 1960 годзе 32,5 кілаграма тонкай воўны на 100 гектараў сельскагаспадарчых угоддзяў. Даход ад авечкагадоўлі склаў 13.300 рублёў. Сабekoшт 1 цэнтнера бараніны склаў 73 руб. 13 кап., што ніжэй пла-навага на 12 руб. 90 кап.

БОЛЬШ ПТУШЫНАГА МЯСА І ЯЕК

«...магчымасці для развядзення птушкі ў нас неабмежаваныя і іх трэба выкарыстаць».

З прамовы М. С. Хрушчова на Пленуме ЦК КПСС 17 студз. 1961 г.

У нашай рэспубліцы ёсць усе ўмовы для развіцця птушкагадоўлі, асабліва для развядзення вадаплаўнай птушкі. На гэта звярнуў увагу таварыш М. С. Хрушчоў у час свайго знаходжання ў Беларусі. Неабходна дабіцца павелічэння пагалоўя і расшырэння адкорму птушкі. Эфектыўнымі прыёмамі для БССР з'яўляюцца спецыялізацыя птушкагадоўлі, узбудаванне ферм пры ўтрыманні птушкі на глыбокай подсцілцы, прымяненне механізацыі.

У 1965 годзе ў Беларусі вытворчасць яек павінна дасягнуць 45 тысяч штук на 100 гектараў пасаваў збожжавых.

Асноўныя пытанні кармлення і ўтрымання птушак выкладзены ў дапаможніку для агразаатэхнічных курсаў:

Животноводство. М., Сельхозгиз, 1959, стр. 326—361.

В главе «Птицеводство» рассказывается о племенной работе на колхозных птицефермах, об устройстве птичников, о правилах содержания взрослой птицы на глубокой подстилке, в клетках, о полевом содержании. Приведены примеры рационов для кормления кур, индеек, уток и гусей. Специальные разделы посвящены выводу молодняка под наседками и в инкубаторах. Подробно рассмотрено содержание и кормление молодняка птицы, выращивание его на мясо.

Больш падрабязна гэтыя пытанні асветлены ў наступнай літаратуры:

Потапов А. И. Основные приемы ведения птицеводства. Минск, Госиздат БССР, 1961. 20 стр. (Науч.-попул. лекции). 10.000 экз. Беспл.

70480

Даны рекомендации по комплектованию маточного стада птицы, содержанию и кормлению взрослой птицы и молодняка в зимний и летний периоды. Рассказано о механизированном птичнике на экспериментальной базе Белорусского научно-исследовательского института животноводства «Заречье», в котором одна птичница обслуживает 6.000 кур-несушек. Приведены примерные годовые нормы обеспечения птицы кормами. Кратко освещена организация племенной работы.

Налібоцкі С. Б. і Нікалаева Ю. Н. Племянная птушкагадоўля. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1960. 80 стар. з іл. 7.000 экз. 10 к.

У справе павелічэння вытворчасці птушынага мяса вялікае значэнне мае шырокае ўкараненне высокапрадуктыўных парод і арганізацыя племянной работы. У брашуры дадзена характарыстыка распаўсюджаных парод курэй, качак, гусей, індыкоў. Апісана сістэма арганізацыі племянных птушкагадоўчых гаспадарак, метады развядзення птушак. Большая частка кнігі прысвечана арганізацыі племянной работы ў птушкагадоўлі: вызначэнню прадуктыўных, пародных і племянных якасцей птушкі, асаблівасцям арганізацыі племянной работы на таварных фермах, фермах-рэпрадуктарах, на племянных фермах калгасаў і саўгасаў, у гаспадарках заводскага тыпу.

Нормы кармлення і рацыёны для птушкі. (Даведка). — «Сельская гаспадарка Беларусі», 1959, № 5, стар. 39.

Прыведзены новыя нормы кармлення і прыкладныя рацыёны для кур, гусей, качак, індычак і маладняку птушак, распрацаваныя Усесаюзным навукова-даследчым інстытутам птушкагадоўлі і Усесаюзным навукова-даследчым інстытутам птушкапрамысловасці. Яны больш значна адрозніваюцца ад старых. Вялікая ўвага ў іх аддаецца вітаміннаму і мінеральнаму кармленню, суадносінам кармоў у рацыёне.

Бяспалаў М. Механічны кормадатчык для птушак. — «Сельская гаспадарка Беларусі», 1960, № 8, стар. 35.

Дадзена апісанне механічнага раздатчыка-кармушкі, сканструяванага ў саўгасе імя газеты «Правда». Гэты раздатчык дае магчымасць адной птушніцы абслугоўваць ад 10 да 25 тысяч галоў птушкі, прычым поўнасцю ліквідуюцца страты корму, кармы не забруджваюцца.

Перадавы вопыт птушкаводаў асветлен у наступных брашурах і артыкулах:

Шевченко Ф. И. Выращивание птицы на мясо. Минск, Госиздат БССР, 1959. 67 стр. с илл. 8.000 экз. 8 к.

В брошюре изложены методы организации выращивания водоплавающей птицы в передовых хозяйствах Белоруссии, а также в колхозах Украины и Кубани, опыт которых может быть с успехом использован в нашей республике. Освещен

опыт колхозов и совхозов БССР по выращиванию цыплят в летних лагерях и на глубокой несменяемой подстилке. Описаны методы клеточного выращивания и машинного откорма цыплят на птицекомбинатах. Большое внимание автор уделяет кормовым рационам птицы, питательности кормов, организации труда на птицефермах и в цехах выращивания птицы. Указаны ветеринарно-санитарные мероприятия.

Майсеня В. М. Па 160 яек ад курыцы-нясушкі. — «Сельская гаспадарка Беларусі», 1961, № 4, стар. 23.

Аўтар артыкула, птушніца калгаса «17 верасня» Нясвіжскага раёна, якая змагаецца за званне ўдарніцы камуністычнай працы, расказвае, як яна дабілася захаванасці маладняку на 95—97 працэнтаў і высокай яйканоскасці кур. Асноўная ўвага ў артыкуле ўдзелена кармленню куранят.

Бельскі С. К. За 93 цэнтнеры птушынага мяса і 77.000 яек на 100 гектараў збожжавых. — «Сельская гаспадарка Беларусі», 1959, № 5, стар. 33—34.

У артыкуле абагульнен вопыт саўгаса «Першае мая» Баранавіцкага раёна, які вырошчвае качак пароды «Белая макоўская» і курэй мяса-яйкавых парод.

Друзік С. М. Гэта пад сілу ўсім гаспадаркам. — «Сельская гаспадарка Беларусі», 1961, № 3, стар. 22—23.

Аўтар, галоўны заатэхнік саўгаса «Тросніца» Полацкага раёна, расказвае аб вырошчванні маладняку на птушкаферме. Ён спыняецца галоўным чынам на прычынах масавай гібелі маладняку і прыводзіць рад прыкладаў паспяховага яе папярэджання. За лета саўгас атрымаў 108 тон птушынага мяса — па 81 цэнтнеру на 100 гектараў збожжавых культур.

Эсенсон А. Дешевый широкогабаритный птичник. — «Наука и передовой опыт в сельском хозяйстве», 1959, № 12, стр. 19—20.

В статье обобщен опыт совхоза «Розла» Раквереского района Эстонской ССР. В этом совхозе 6.000 кур-несушек обслуживает одна птичникица, 24.000 цыплят — две птичникицы. В первые же полгода птицеводство дало совхозу 200 тысяч рублей прибыли.

Колесников А. С. Осваиваем голубую целину. Опыт каневских птицеводов. М., Сельхозгиз, 1960. 63 стр. с илл. 16.000 экз. 8 к.

Труженики сельского хозяйства Каневского района Краснодарского края выступили инициаторами ускоренного производства ценного птичьего мяса. За четыре года они увеличили поголовье птицы почти в 6 раз, а производство птичьего мяса — более чем в 9 раз. Этих успехов каневские птицеводы добились благодаря умелому освоению голубой целины — использованию множества рек, лиманов, прудов для массо-

вого разведения уток. ЦК КПСС, Совет Министров СССР, лично товарищ Хрущев дали высокую оценку труда каневских птицеводов. Товарищ К. Т. Мазуров в докладе на совещании актива КПБ сказал, что и в Белоруссии необходимо широко использовать богатый опыт выращивания уток в Каневском районе Краснодарского края. В брошюре рассказано о новых методах работы каневских птицеводов: круглогодичной инкубации, применении водорослей для подкормки утят, выращивании молодняка до месячного возраста в коровниках и др.

Патапаў А. І. Адкорм качак на рыбных вадаёмах. — «Сельская гаспадарка Беларусі», 1959, № 5, стар. 40.

Апісан вопыт рыбгаса «Альба» Нясвіжскага раёна, які атрымлівае з кожнага гектара вадаёмаў па 40 цэнтнераў качынага мяса і 11—12 цэнтнераў рыбы. Прыклад гэтага рыбгаса паказвае, што вырошчванне качак на рыбных сажалках значна павышае эфектыўнасць скарыстання вадаёмаў. Коротка ахарактарызаваны водныя расліны, якія змяшчаюць шмат пажыўных рэчываў і ахвотна паядаюцца качкамі.

У 1961 годзе выйдучь наступныя кнігі:

Учебник птицевода. 2-е изд. Сельхозгиз. 30 л. 30.000 экз. 85 к.

Соколова А. Н. Опыт выращивания и откорма водоплавающей птицы. Сельхозгиз. 6 л. 10.000 экз. 15 к.

ПАВАЛІЧЫЦЬ АДКОРМ ТРУСОЎ

«Кіраўнікам калгасаў і саўгасаў трэба смялей брацца за арганізацыю трусагадоўчых ферм».

З даклада К. Т. Мазурава на сходзе
актыву Кампарты Беларусі 1 лют. 1961 г.

У павелічэнні вытворчасці і нарыхтовак мяса значную ролю можа адыграць інтэнсіўнае развядзенне і адкорм трусоў. Некаторыя калгасы атрымліваюць вялікія грашовыя даходы ад трусагадоўлі. Напрыклад, даход калгаса «Іскра» Калінкавіцкага раёна Гомельскай вобласці, які ў 1959 годзе атрымаў 12 цэнтнераў трусінага мяса на кожныя 100 гектараў угоддзяў, дасягнуў больш як 200 тысяч рублёў.

Квапиль А. И., Гусев Б. А. и Серебряков К. М. Советы кролиководу. М., «Моск. рабочий», 1959. 110 стр. с илл. (Б-чка животновода). 100.000 экз. 9 к.

В брошюре даны советы, как разводить и выращивать кроликов, какие породы при правильных приемах содержания обеспечивают наибольший выход высококачественного мяса, шкурок и пуха. Указано, где приобрести племенных кроликов, приведены закупочные цены на кролиководческую продукцию, перечислен необходимый инвентарь для кролиководческой фермы. Даны рецепты для приготовления блюд из мяса кроликов. В конце книги — список «Что читать о разведении кроликов». Брошюра предназначена для кролиководов совхозов и колхозов, школьников и любителей, занимающихся разведением кроликов в своем хозяйстве.

Волахаў М. Развядзенне трусоў. (2-е выпр. і дап. выд.) Мінск, Дзяржвыд БССР, 1960. 80 стар. з іл. 10.000 экз. 11 к.

Расказана аб паходжанні, біялагічных асаблівасцях, гадоўнейшых пародах трусоў, якія разводзяцца ў СССР. На прыкладзе буйнейшай у рэспубліцы перадавой трусагадоўчай фермы калгаса «Іскра» Калінкавіцкага раёна Гомельскай

вобласці паказана арганізацыя племянной работы з трусамі, апісаны метады ўзнаўлення маладняку, утрымання, догляду і кармлення тусоў, прафілактычныя мерапрыемствы і меры барацьбы з захворваннямі. Коротка расказана аб забоі тусоў і першапачатковай апрацоўцы шкурак. Спецыяльны раздзел прысвечан арганізацыі і аплаце працы на ферме. Дадзены парады трусаводам-аматарам і школьнікам па развядзенню тусоў, правядзенню доследаў і назіранняў за імі.

Волохов М. А. Передовой опыт кролиководческих ферм Белоруссии. Минск, Изд-во Акад. с.-х. наук БССР, 1960. 51 стр. с илл. 5.000 экз. 6 к.

На основании обобщения опыта передовых кролиководов автор дает практические рекомендации по организации кролиководческих ферм, содержанию, кормлению и разведению кроликов. Дана краткая характеристика наиболее распространенных в Белоруссии пород кроликов, описаны самые опасные их заболевания и меры профилактики. Освещены вопросы организации и оплаты труда на кролиководческих фермах. В отдельной главе даны советы по пришкольному и индивидуальному кролиководству.

Лаўшук С. Ф. Што нам дае трусагадоўля. (Вопыт калгаса «Искра» Калінкавіцкага раёна Гомельскай вобл.). Мінск, Дзяржвыд БССР, 1960. 31 стар. 8.500 экз. 4 к.

Аўтар брашуры, загадчык трусагадоўчай фермы, працуе на ёй больш 19 год. Ферма штогод атрымлівае вялікія грашовыя даходы. Брашура знаёміць чытача з вытворчымі дасягненнямі фермы, метадамі кармлення, утрымання і развядзення тусоў, шляхамі павышэння прадукцыйнасці працы і зніжэння сабекошту прадукцыі трусагадоўлі, з планами трусаводаў на сямігодку.

Сянкевіч Ф. М. Наша трусагадоўчая ферма. — «Сельская гаспадарка Беларусі», 1961, № 3, стар. 22—23.

У артыкуле абагульнен вопыт саўгаса «Зялёны луг» па стварэнню трусагадоўчай фермы і вырошчванню тусоў.

У 1961 годзе па гэтай тэме выйдзе:

Справочник кроликовода. Сельхозгиз. 50.000 экз. 45 к.

УВАГУ ПЧАЛЯРСТВУ!

«Цяпер, калі наша сельская гаспадарка знаходзіцца на крутым уздыме, не лішнім будзе напамінь таксама аб пчалярстве. Мёд нам вельмі неабходны. Пчалярства там, дзе яно пастаўлена добра і даручана добрасумленным людзям, аматарам гэтай справы, для гаспадаркі бывае вельмі выгадным, прыносіць вялікія даходы».

Са зварота ЦК КПСС і Савета Міністраў СССР да ўсіх работнікаў сельскай гаспадаркі 11 студз. 1958 г.

Пчалярства — вельмі даходная галіна. Аднак у нашай рэспубліцы яно развіваецца вельмі марудна. Неабходна ў кожным калгасе мець пасеку, забяспечыць пчол добрай кармавой базай, ужываць прагрэсіўныя метады ўтрыманьня пчол, паспяхова захоўваць іх зімой.

Перадавыя пчаляры Беларусі М. А. Грышановіч (калгас імя Валадарскага Асіповіцкага раёна), В. А. Яшчэня (калгас імя Гарбачова Любанскага раёна), Д. І. Куніцкі («Трэці з'езд Саветаў» Кіраўскага раёна), М. І. Сычоў (калгас «Іскра» Хоцімскага раёна) атрымліваюць штогод вялікія мёдазборы. Так, В. А. Яшчэня ў 1958 годзе атрымаў па 51 кілаграму мёду ад кожнай сям'і пчол, М. І. Сычоў — у 1959 годзе па 62,4 кілаграма.

Перадавыя метады ўтрыманьня і развядзеньня пчол апісаны ў наступных кнігах:

В помощь пчеловоду. Минск, Госиздат БССР, 1959. 155 стр. с илл. 14.000 экз. 36 к.

Перед загл. авт: Ю. В. Сазыкин, А. Г. Митропольский, М. Ф. Шеметков и Н. М. Курицына.

В книге рассказано о биологии пчелиной семьи, о важнейших медоносах, создании кормовой базы, улучшении естественных медоносных угодий, об использовании пчел для опы-

ления сельскохозяйственных культур. Основное внимание уделено содержанию пчел: организации пасеки, работам на пасеке в разные времена года, содержанию пчел в ульях разных типов, перевозке их на медосбор, способам увеличения медосбора. Даны рекомендации по размножению пчелиных семей и племенной работе, по борьбе с болезнями и предупреждению отравления пчел ядохимикатами. Специальный раздел посвящен организации пчеловодства, учету на пасеке и оплате труда пчеловодов.

Ковалев А. М. Уход за пчелами. 2-е изд. М., Сельхозгиз, 1959. 248 стр. с илл. 75.000 экз. 55 к.

Книга предназначена для начинающих пчеловодов. В ней подробно описан весь годовой цикл сезонных работ на пасеке. Основное внимание автор уделяет выведению и содержанию сильных пчелиных семей и другим передовым приемам пчеловодства. Даны также общие сведения о жизни пчел. В особой главе освещены методы повышения продуктивности пчеловодства применительно к различным природным условиям.

Гусельников А. Л. Пчеловодство. 4-е, испр. и доп. изд. М., Сельхозгиз, 1960. 536 стр. с илл. 60.000 экз. 87 к.

В книге подробно освещена биология пчелиной семьи, рассказано о пчеловодном инвентаре и пасечных постройках, о кормовой базе пчеловодства и об использовании пчел для опыления сельскохозяйственных растений. Большое место отведено описанию сезонных работ на пасеке. В отдельных главах приведены сведения о болезнях и вредителях пчел, об организации пчеловодного хозяйства, о продуктах пчеловодства, их переработке и хранении. В настоящем издании нашли отражение последние достижения науки и опыт передовиков.

Шамяткоў М. Ф. Зімоўка пчол ва ўмовах БССР. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1960. 39 стар. з іл. 4.500 экз. 5 к.

Разгледзеўшы біялагічныя асаблівасці жыцця пчол зімой, аўтар на аснове навуковых даных і вопыту перадавых гаспадарак Беларусі дае парады калгасным і саўгасным пачаларам па падрыхтоўцы і паспяховаму ўтрыманню пчол у зімовы перыяд. Асноўную ўвагу ён звяртае на добры стан пчалінай сям'і напярэдадні зімоўкі, забеспячэнне сем'яў пчол дабраякаснымі кармамі ў дастатковай колькасці, добрае ўцяпленне і вентыляцыю гнёздаў. Апісаны спосабы зімоўкі пчол на волі і ў памяшканнях. Асобны раздзел прысвечан выстаўленню пчол і вясеннім работам на пасецы.

Мітрапольскі А. Г. Пасека калгаса імя Варашылава Церахоўскага раёна. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1958. 15 стар. з іл. (М-ва сел. гаспадаркі БССР). 6.000 экз. Бяспл.

У калгасе імя Варашылава (цяпер калгас «40 год Каст-

рычніка») няма такіх добрых меданосных угоддзяў, як у іншых раёнах Беларусі. Таму пчалаярная гаспадарка калгаса заснавана на ўжыванні вандроўкі. У брашуры апісана арганізацыя пасечнай гаспадаркі гэтага калгаса, арганізацыя вандроўкі пчол і племянной работы, правядзенне веснавых работ на пасецы і падрыхтоўка пчол да зімоўкі.

Вопыт работы гэтай жа пасекай ў 1959 годзе асвятляе загадчык пасекай С. С. Палонскі ў артыкуле:

Палонскі С. С. Пospех залежыць ад догляду пчол. — «Сельская гаспадарка Беларусі», 1959, № 10, стар. 26—27.

Нагорный В. Н. Как сделать улей. Изд. 3-е, доп. М., Сельхозгиз, 1960, 101 стр. с илл. 60.000 экз. 13 к.

В книге подробно рассказано о том, как изготовить ручным способом двухкорпусные, многокорпусные, двустенные, камышовые и соломенные ульи и ульи-лежаки. Описано необходимое оборудование колхозной столярной мастерской по ремонту и изготовлению ульев; материалы, идущие на их изготовление; правила техники безопасности при работе. Приведены чертежи, в приложении даны размеры деталей ульев.

У 1961 годзе выйдзе з друку даведнік:

Справочник пчеловода. Сельхозгиз БССР, 20.000 экз. 52 к.

РАЗВІЦЦЁ РЫБАВОДСТВА

«Час таксама па-сапраўднаму заняцца развіццём рыбаводства, якое з'яўляецца каласальным рэзервам для павелічэння вытворчасці прадуктаў харчавання».

З даклада К. Т. Мазурава на сходзе актыву Кампартыі Беларусі 1 лют. 1961 г.

У рашэннях XXI з'езда і студзенскага Пленума ЦК КПСС гаворыцца аб неабходнасці развіцця рыбаводства ў калгасах і саўгасах з выкарыстаннем для гэтага сажалак, азёрна-рачных вадаёмаў і вадасховішчаў. У БССР прадугледжваецца ў 1965 годзе атрымаць 70.600 цэнтнераў сажалкавай рыбы. Многія гаспадаркі Беларусі атрымліваюць у сваіх вадаёмах шмат рыбы. Так, рыбгас «Альба» Нясвіжскага раёна вырошчвае на кожным гектары вадаёма па 11—12 цэнтнераў рыбы.

Асноўныя звесткі аб развядзенні рыбы можна знайсці ў наступнай літаратуры:

Мовчан В. А. Прудовое рыбаводство. М., «Знание», 1959. 31 стр. (Всесоюз. о-во по распространению полит. и науч. знаний. Серия 5. Сельское хозяйство. 2) 43.500 экз. 5 к.

Автор знакомит с приемами восстановления и увеличения естественной рыбопродуктивности различных типов прудов, способами их удобрения и разведения живого корма, а также кормовыми рационами и кормлением прудовых рыб. Рассказано о племенной работе в карповодстве, об однолетней культуре карпа и разведении его совместно с другими рыбами.

Прудовое рыбаводство. М., Сельхозгиз, 1959. 349 стр. с илл.; 10.000 экз. 56 к.

Перед загл. авт: Ф. Г. Мартышев, Э. М. Ляйман, А. М. Гриневский [и др.].

В популярном руководстве изложены сведения о воде как среде для жизни рыб, о биологии рыб, разводимых в прудах, о племенной работе, а также о болезнях и врагах рыб и способах борьбы с ними. Рассказано о типах прудов и их строительстве и различных формах ведения прудового хозяйства.

Справочник рыбовода. Под ред. Ф. М. Суховерхова. М., Сельхозгиз, 1960. 351 стр. с илл. 20.000 экз. 43 к.

Справочник содержит основные сведения о более чем 30 видах рыб пресных вод. Охвачены все стороны деятельности рыбоводческих хозяйств (кормление, разведение, выращивание молодняка, транспортировка живой икры, молодой и взрослой рыбы, борьба с их заболеваниями и профилактические мероприятия). В отдельных разделах описываются машины и инвентарь рыбоводческих хозяйств, организация и эксплуатация гидротехнических сооружений. В приложении приведены сведения о кормах, адреса рыбозаводов, инкубирующих икру сиговых и лососевых рыб, и другие данные.

ДА БІБЛІЯТЭКАРАЎ

Першы выпуск рэкамендацыйнага спісу літаратуры «Ажыццёвім рашэнні студзенскага Пленума ЦК КПСС» быў прысвечан пытанням павышэння ўраджайнасці сельскагаспадарчых культур. У ім змешчаны таксама матэрыялы студзенскага Пленума ЦК КПСС, V Пленума ЦК КПБ, схода актыву Кампартыі Беларусі, выступленні таварыша М. С. Хрушчова ў 1961 годзе па пытаннях сельскай гаспадаркі.

Выпуск другі ўключае папулярную літаратуру аб развіцці жывёлагадоўлі. Гэты выпуск разлічан на даярак і даяроў, цялятніц, свінаводаў, птушкаводаў, трусаводаў, пчаляроў, рыбаводаў.

Першы спіс выпуска змяшчае літаратуру па агульных пытаннях развіцця жывёлагадоўлі, астатнія — асобных яе галін, уключаючы і падсобныя галіны — трусагадоўлю, пчалярства, рыбаводства. У пачатку кожнага спісу дадзен кароткі ўступ аб дасягненнях жывёлаводства ў рэспублікі ў кожнай галіне і задачах на сямігодку. Далей указаны кнігі (або раздзелы з іх) для пачынаючых жывёлаводаў, а потым літаратура, якая больш падрабязна асвятляе пытанні кармлення, утрымання і развядзення асобных відаў жывёлы. Дадзены падрабязныя анатацыі. У канцы тэмы паказана літаратура, якая рыхтуецца да выпуску мясцовымі выдавецтвамі і Сельгасвыдам СССР.

Парады аб выкарыстанні спісаў гл. у першым выпуску.

Сачыце за новай літаратурай, пералік якой даецца ў бюлетэнях «Новые книги» і «Новыя кнігі БССР», за анатаванымі карткамі.

ІЛЮСТРАЦЫІ ДА КНІЖНАЙ ВЫСТАЎКІ (па тэмах)

Жывёлагадоўля — важнейшая галіна сельскай гаспадаркі Беларусі

Экономьте корма, обеспечивайте полноценное белковое питание животных. — «Колхоз. производство», 1961, № 1, цветная вклейка.

Кормовые дрожжи. — «Наука и жизнь», 1960, № 11, цветная вклейка.

Наземное силосование кукурузы. — «Колхоз. производство», 1961, № 8, 1-я стр. обл.

Верховой торф — лучшая подстилка для скота. — «Колхоз. производство», 1961, № 1, цветная вклейка.

Выканаць сямігадовы план па вытворчасці малака ў 1961 г.

Героі сямігодкі. [Перадавікі саборніцтва даярак БССР]. — «Сельская гаспадарка Беларусі», 1961, № 1, 2-я стар. вокл.

Беспривязное содержание коров. — «Колхоз. производство», 1960, № 2, 4-я стр. обл.

Стадо коров на выпасе. — «Колхоз. производство», 1960, № 6, 4-я стр. обл.

На Дняпры. — «Сельская гаспадарка Беларусі», 1959, № 6, 4-я стар. вокл.

Старэйшая даярка калгаса «Савецкая Беларусь» Мінскага раёна А. П. Акуліч. — «Сельская гаспадарка Беларусі», 1960, № 7, стар. 19.

Адпраўка малака для продажу дзяржаве ў калгасе «Першае мая» Слуцкага раёна. — «Сельская гаспадарка Беларусі», 1959, № 6, каляровая ўклейка.

Павялічыць вытворчасць свініны, знізіць яе сабекошт

Героі сямігодкі. [Перадавікі саборніцтва свінарак БССР]. — «Сельская гаспадарка Беларусі», 1961, № 1, стар. 13.

На свінаферме калгаса імя Жданава Карэліцкага раёна. — «Сельская гаспадарка Беларусі», 1959, № 3, каляровая ўклейка.

Ярослав Чиж на колхозной свиноферме. — «Колхоз. производство», 1960, № 3, цветная вклейка.

Новая технология в свиноводстве. — «Колхоз. производство», 1960, № 11, цветная вклейка.

Лагерное содержание свиней. — «Колхоз. производство», 1961, № 3, цветная вклейка.

Развіваць авечкагадоўлю ў БССР

Авечкі на выпасе. — «Сельская гаспадарка Беларусі», 1960, № 6, 4-я стар. вокл.

Герой Социалистического Труда И. Малашенко по примеру В. Гагановой передает свое лучшее стадо молодому чабану. — «Колхоз. производство», 1960, № 4, цветная вклейка.

Больш птушынага мяса і яек

Одна птичница обслуживает 10.000 кур. — «Колхоз. производство», 1960, № 2, цветная вклейка.

Птушкаферма калгаса «Заветы Ильича» Кобринскага раёна. — «Сельская гаспадарка Беларусі», 1959, № 5, 4-я стар. вкл.

Качкі на вадаёме ў калгасе імя Леніна Гомельскага раёна. — «Сельская гаспадарка Беларусі», 1959, № 4, каляровая ўклейка.

Гусі на вадаёме калгаса «Расія» Гродзенскага раёна. — «Сельская гаспадарка Беларусі», 1960, № 5, 4-я стар. вкл.

Павялічыць адкорм трусоў

На трусагадоўчай ферме калгаса «Рассвет» Калінкавіцкага раёна. — «Сельская гаспадарка Беларусі», 1959, № 5, каляровая ўклейка.

На кроліководческой ферме. — «Колхоз. производство», 1960, № 8 4-я стр. обл.

Увагу пчаларству

На колхозной пасеке. — «Колхоз. производство», 1960, № 5, 4-я стр. обл.

На пасецы калгаса імя Калініна Хойніцкага раёна. — «Сельская гаспадарка Беларусі», 1960, № 6, 1-я стар. вкл.

З М Е С Т

Стар.

Жывёлагадоўля — важнейшая галіна сельскай гаспадаркі Беларусі	3
Выканаць сямігадовы план па вытворчасці малака ў 1964 годзе. (Што чытаць даяркам)	7
Вырошчванне цялят. Адкорм і нагул буйнай рагатай жывёлы	10
Павялічыць вытворчасць свініны, знізіць яе сабекошт	13
Развіваць авечкагадоўлю ў БССР	17
Больш птушынага мяса і яек	19
Павялічыць адкорм трусаў	23
Увагу пчалярству!	25
Развіццё рыбаводства	28
Да бібліятэкараў	30
Ілюстрацыі да кніжнай выстаўкі	31

10K

Бесплатна

80000003 103 185

1964 г.

Бел. адрес
1994 г.